

II

(Ne teisėkūros procedūra priimami aktai)

REGLAMENTAI

KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) 2021/1456

2021 m. birželio 2 d.

kuriuo Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 papildomas nustatant sąlygas, kuriomis ne biržos išvestinių finansinių priemonių tarpuskaitos paslaugų komercinės sąlygos laikytinos sąžiningomis, pagrįstomis, nediskriminacinėmis ir skaidriomis

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 648/2012 dėl ne biržos išvestinių finansinių priemonių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų ⁽¹⁾, ypač į jo 4 straipsnio 3a dalies trečią pastraipą,

kadangi:

- (1) Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 iš dalies pakeistas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/834 ⁽²⁾. Tais pakeitimais, *inter alia*, nustatyta prievolė tarpuskaitos nariams ir klientams, kurie tiesiogiai arba netiesiogiai teikia tarpuskaitos paslaugas (toliau – tarpuskaitos paslaugų teikėjai), tas paslaugas teikti sąžiningomis, pagrįstomis, nediskriminacinėmis ir skaidriomis (angl. FRANDT) komercinėmis sąlygomis. Siekiant užtikrinti teisinį tikrumą tarpuskaitos paslaugų teikėjams ir jų būsimiems ar esamiems klientams, būtina nustatyti sąlygas, kuriomis komercinės sąlygos laikytinos sąžiningomis, pagrįstomis, nediskriminacinėmis ir skaidriomis;
- (2) atsižvelgiant į tai, kad Reglamento (ES) Nr. 648/2012 4 straipsnio 3a dalies tikslas – užtikrinti geresnę prieigą prie tarpuskaitos klientams, kurių veiklos apimtis ne biržos išvestinių finansinių priemonių rinkoje yra maža ir kuriems kyla prieigos prie centrinės tarpuskaitos sunkumų, ir atsižvelgiant į prieigos prie centrinės tarpuskaitos svarbą sandorio šalims, kurioms taikoma tarpuskaitos prievolė, šis reglamentas turėtų būti taikomas tarpuskaitos paslaugų, susijusių su ne biržos išvestinių finansinių priemonių sutartimis, kurioms pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 4 straipsnio 1 dalį taikoma tarpuskaitos prievolė, teikimui. Siekiant užtikrinti vienodas sąlygas ir kad klientai Sąjungoje pasinaudotų FRANDT komercinėmis sąlygomis, šis reglamentas turėtų būti taikomas, kai tos tarpuskaitos paslaugos teikiamos Sąjungoje;
- (3) siekdami užtikrinti skaidrumą tarpuskaitos paslaugų teikėjai turėtų savo interneto svetainėse aprašyti procesą, kuriuo siekiama sudaryti susitarimą dėl sutarties sąlygų ir nustatyti tarpuskaitos paslaugų veiklos procesus (toliau – prisijungimo procesas), ir pateikti prašymo pateikti pasiūlymą formą. Dėl tos pačios priežasties visi tarpuskaitos paslaugų teikėjai turėtų atskleisti potencialiems klientams informaciją apie pagrindines komercines sąlygas;

⁽¹⁾ OL L 201, 2012 7 27, p. 1.

⁽²⁾ 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/834, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamento (ES) Nr. 648/2012 nuostatos, susijusios su tarpuskaitos prievole, tarpuskaitos prievolės taikymo sustabdymu, duomenų teikimo reikalavimais, ne biržos išvestinių finansinių priemonių sutarčių, kurių tarpuskaitos pagrindinė sandorio šalis neatlieka, rizikos mažinimo būdais, sandorių duomenų saugyklų registracija ir priežiūra bei reikalavimais sandorių duomenų saugykloms (OL L 141, 2019 5 28, p. 42).

- (4) nors tarpuskaitos paslaugų teikėjai turėtų galėti valdyti su tarpuskaitos paslaugų teikimu susijusią riziką, atliekant suderintą būsimų ir esamų klientų rizikos vertinimą turėtų būti užtikrinta, kad komercinės sąlygos būtų sąžiningos ir nediskriminacinės, atsižvelgiant į sąnaudas ir riziką. Kai kuriems tarpuskaitos paslaugų teikėjams jau taikoma prievolė įvertinti klientų keliamą riziką pagal Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2017/589 ⁽³⁾ 25 straipsnyje nustatytus kriterijus. Siekiant užtikrinti suderintą klientų rizikos vertinimą, kartu sumažinant tarpuskaitos paslaugų teikėjams tenkančią reguliavimo našta ir vengiant besidubliuojančių ir viena kitai prieštaraujančių taisyklių, visi tarpuskaitos paslaugų teikėjai turėtų vertinti klientus remdamiesi to deleguotojo reglamento 25 straipsnyje nustatytais kriterijais;
- (5) siekiant užtikrinti, kad komercinės sąlygos būtų pagrįstos, o sutartimi įforminti susitarimai – nešališki ir racionalūs, mokesčiai, kainos ir nuolaidos turėtų būti grindžiami objektyviais kriterijais, įskaitant sandorių, kurių tarpuskaita atliekama, skaičių, tarpuskaitos modelius ir kliento poreikius ir reikalavimus. Siekiant išvengti nesubalansuotų kainodaros struktūrų ir interesų konfliktų, mokesčiai, kainos ir nuolaidos turėtų būti nustatomi kruopščiai. Nustatant mokesčius, kuriais sąnaudos perkeliamos klientams, turėtų būti aiškiai atskirtos sąnaudos, tiesiogiai susijusios su tarpuskaitos paslaugų teikimu atitinkamam klientui, ir sąnaudos, susijusios su tarpuskaitos paslaugų teikimu apskritai, jas nurodant atskirai pagal kiekvieną sąnaudų straipsnį, įskaitant IT sąnaudas, licencijavimo sąnaudas arba įkeisto turto valdymo sąnaudas;
- (6) sutarties sąlygose turėtų būti nustatytos sąlygos ir kriterijai, taikomi klientų tarpuskaitai pateiktų sandorių priėmimui ir tarpuskaitos paslaugų teikėjo teisei sustabdyti tarpuskaitos paslaugų teikimą ir likviduoti arba uždaryti klientų pozicijas. Nukrypti nuo tų sąlygų ir kriterijų turėtų būti įmanoma, jei tai pagrįsta ir tinkamai pateisinta, be kita ko, siekiant kontroliuoti su tarpuskaitos paslaugų teikimu susijusią riziką;
- (7) siekiant užtikrinti tarpuskaitos paslaugų nuspėjamumą ir tęstinumą, tarpuskaitos paslaugų teikėjai sutarčių nutraukimui arba pakeitimams, kurie turi esminės įtakos sutartoms sąlygoms, turėtų taikyti ne trumpesnę kaip šešių mėnesių pranešimo laikotarpį. Trumpesnis pranešimo laikotarpis turėtų būti įmanomas, jei tai pagrįsta ir tinkamai pateisinta, be kita ko, siekiant kontroliuoti su tarpuskaitos paslaugų teikimu susijusią riziką;
- (8) FRANDT komercinės sąlygos turėtų būti naudingos ir būsimiems, ir esamiems klientams. Būsimiems klientams naujos sąlygos bus naudingos nuo šio reglamento taikymo pradžios dienos, o tarpuskaitos paslaugų teikėjams ir esamiems klientams turėtų būti suteikta pakankamai laiko peržiūrėti ir prireikus pritaikyti komercines sąlygas, dėl kurių susitarta prieš įsigaliojant šiam reglamentui;
- (9) Reglamento (ES) Nr. 648/2012 4 straipsnio 3a dalis jau įsigaliojo ir yra taikoma nuo 2021 m. birželio 18 d. Siekiant užtikrinti teisinį tikrumą dėl sąlygų, kuriomis komercinės sąlygos laikytinos sąžiningomis, pagrįstomis, nediskriminacinėmis ir skaidriomis, šis reglamentas turėtų įsigalioti skubos tvarka. Tačiau kad tarpuskaitos paslaugų teikėjai turėtų pakankamai laiko pasirengti šio reglamento taikymui, jo taikymas turėtų būti atidėtas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Taikymo sritis

Šis reglamentas taikomas tarpuskaitos nariams ir klientams, kurie tiesiogiai ar netiesiogiai teikia tarpuskaitos paslaugas Sąjungoje (toliau – tarpuskaitos paslaugų teikėjai), kai tos paslaugos teikiamos ne biržos išvestinių finansinių priemonių sutarčių, kurioms pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 4 straipsnio 1 dalį taikoma tarpuskaitos prievolė, atžvilgiu.

⁽³⁾ 2016 m. liepos 19 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2017/589, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/65/ES papildoma techniniais reguliavimo standartais, kuriais patikslinami investicinėms įmonėms, vykdančioms algoritminę prekybą, taikomi organizaciniai reikalavimai (OL L 87, 2017 3 31, p. 417).

*2 straipsnis***Sąžiningos, pagrįstos, nediskriminacinės ir skaidrios komercinės sąlygos**

Tarpuskaitos paslaugų teikėjų teikiamų tarpuskaitos paslaugų komercinės sąlygos laikomos sąžiningomis, pagrįstomis, nediskriminacinėmis ir skaidriomis, jei jos atitinka priede nustatytus reikalavimus.

*3 straipsnis***Pereinamojo laikotarpio nuostata**

Tarpuskaitos paslaugų komercinės sąlygos, dėl kurių susitarta iki 2021 m. rugsėjo 9 d., peržiūrimos ir, jei to reikia priede nustatytiems reikalavimams įvykdyti, pakeičiamos iki 2022 m. rugsėjo 9 d.

*4 straipsnis***Įsigaliojimas ir taikymas**

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2022 m. kovo 9 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2021 m. birželio 2 d.

Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula VON DER LEYEN

PRIEDAS

1. Prisijungimo proceso skaidrumas

- 1.1. Tarpuskaitos paslaugų teikėjas savo interneto svetainėje skelbia proceso, kuriuo siekiama sudaryti susitarimą dėl sutarties sąlygų ir nustatyti tarpuskaitos paslaugų veiklos procesus (toliau – prisijungimo procesas, angl. *on-boarding process*), aprašymą. Aprašyme pateikiama ši informacija:
- įvairūs to proceso etapai;
 - numatomas įvairių to proceso etapų užbaigimo tvarkaraštis;
 - prašymo, kad tarpuskaitos paslaugų teikėjas pateiktų pasiūlymą tapti klientu, forma (prašymo pateikti pasiūlymą forma), kaip nustatyta 2 punkte;
 - pagrindiniai dokumentai, kuriuos būsimas klientas turi pateikti tarpuskaitos paslaugų teikėjui kartu su prašymo pateikti pasiūlymą forma.
- 1.2. Būsiami klientai gali pasirinkti, ar naudoti, ar nenaudoti 2 punkte nustatytą prašymo pateikti pasiūlymą formą arba bet kurią kitą prašymo pateikti pasiūlymą formą.
- 1.3. Tarpuskaitos paslaugų teikėjas, nusprendęs neteikti pasiūlymo atsakydamas į prašymą jį pateikti, nepagrįstai nedelsdamas apie tai informuoja būsimą klientą.

2. Prašymo pateikti pasiūlymą forma

- 2.1. Prašymo pateikti pasiūlymą formoje pateikiama ši informacija:

- informacija apie būsimą klientą:
 - juridinis pavadinimas;
 - juridinio asmens identifikatorius (LEI);
 - ar būsimas klientas yra finansų ar ne finansų sandorio šalis ir ar jam taikoma tarpuskaitos prievolė pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 4a arba 10 straipsnį;
 - veiklos sektorius;
- informacija apie dokumentus, kuriuos būsimas klientas turi pateikti tarpuskaitos paslaugų teikėjui per prisijungimo procesą;
- informacija apie susijusias ne biržos išvestinių finansinių priemonių sutartis, įskaitant tai, ar toms sutartims taikoma tarpuskaitos prievolė pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 4 straipsnį;
- bet kokia informacija ar dokumentai, kuriuos būsimas klientas turi pateikti tarpuskaitos paslaugų teikėjui, kad šis galėtų pateikti informaciją pagrįstą ir išsamų pasiūlymą dėl:
 - bet kokių tarpuskaitos paslaugų, susijusių su ne biržos išvestinių finansinių priemonių sutartimis, masto;
 - mokesčių, sąnaudų ir nuolaidų;
 - Deleguotojo reglamento (ES) 2017/589 25 straipsnyje nurodyto vertinimo rezultato;
 - sutarties sąlygų;
 - priimto įkaito;
 - taikomų turto vertės mažinimų;
 - pavedimų priėmimo kriterijų;
 - bet kurių tarpuskaitos paslaugų sustabdymo ar bet kurių pozicijų likvidavimo arba uždarymo sąlygų;
 - tarpuskaitos paslaugų teikimo sutarties nutraukimo sąlygų;
 - IT reikalavimų.

3. **Komercinių sąlygų atskleidimas**

- 3.1. Tarpuskaitos paslaugų teikėjo pasiūlyme, pateiktame atsakant į išsamų prašymą pateikti pasiūlymą, aiškiai ir struktūrizuotai pateikiami šie duomenys:
- a) informacija, nurodyta šiose nuostatose:
 - i) Reglamento (ES) Nr. 648/2012 38 straipsnio 1 dalyje;
 - ii) Reglamento (ES) Nr. 648/2012 39 straipsnio 7 dalyje;
 - b) sąlygos, kuriomis tarpuskaitos paslaugų teikėjas siūlo savo tarpuskaitos paslaugas, įskaitant specialias sąlygas, taikytinas būsimam klientui;
 - c) priimtas įkaitas;
 - d) taikomi turto vertės mažinimai;
 - e) pavedimų priėmimo kriterijai;
 - f) bet kurių tarpuskaitos paslaugų sustabdymo ar bet kurių pozicijų likvidavimo arba uždarymo sąlygos;
 - g) tarpuskaitos paslaugų teikimo sutarties nutraukimo sąlygos;
 - h) bet kurie taikomi IT sprendimai ir reikalavimai.

4. **Rizikos valdymo vertinimas**

- 4.1. Tarpuskaitos paslaugų teikėjas atlieka būsimo kliento arba kliento vertinimą pagal Deleguotojo reglamento (ES) 2017/589 25 straipsnį.
- 4.2. Tarpuskaitos paslaugų teikėjas praneša būsimam klientui arba klientui 4.1 punkte nurodyto vertinimo rezultatus.
- Jei rezultatas neigiamas, tarpuskaitos paslaugų teikėjas paprašytas praneša būsimam klientui arba klientui pagrindines neigiamo vertinimo priežastis ir nurodo Deleguotojo reglamento (ES) 2017/589 25 straipsnio 1 dalyje nustatytus kriterijus, kurie nebuvo įvykdyti.

5. **Komercinės sąlygos**

- 5.1. Tarpuskaitos paslaugų teikimo komercinės sąlygos, dėl kurių susitarė tarpuskaitos paslaugų teikėjas ir klientas, yra išdėstomos raštu, yra aiškios ir išsamios ir apima visas esmines tarpuskaitos paslaugų teikimo sąlygas.

6. **Mokesčiai ir perkeliamos sąnaudos**

- 6.1. Mokesčiai, kainos ir nuolaidos yra skaidrūs ir pagrįsti objektyviais kriterijais.
- 6.2. Komercinėse sąlygose pateikiama informacija apie visus klientui tenkančius mokesčius, kuriais perkeliamos sąnaudos, susijusios su tarpuskaitos paslaugų teikimu (perkeliamos sąnaudos).
- 6.3. Visi mokesčiai, kainos, nuolaidos ir perkeliamos sąnaudos, dėl kurių susitarė tarpuskaitos paslaugų teikėjas ir klientas, yra aiškiai nurodomi komercinėse sąlygose.

7. **Tarpuskaitos pavedimų atmetimas, kliento pozicijų sustabdymas, likvidavimas arba uždarymas ir pranešimo laikotarpiai**

- 7.1. Tarpuskaitos paslaugų teikėjas negali atmeti kliento prašymo atlikti ne biržos išvestinių finansinių priemonių sutarties (tarpuskaitos pavedimo), atitinkančios sutartas tokių pavedimų priėmimo sąlygas ir kriterijus, tarpuskaitą, nebent toks atsisakymas yra pagrįstas ir tinkamai pateisintas – tokiu atveju tarpuskaitos paslaugų teikėjas paprašius raštu nurodo klientui atmetimo priežastis.

- 7.2. Tarpuskaitos paslaugų teikėjas gali sustabdyti tarpuskaitos paslaugų teikimą, likviduoti arba uždaryti kliento pozicijas tik tuo atveju, jei tenkinamos sutartos tokio sustabdymo, likvidavimo arba uždarymo sąlygos ir kriterijai, nebent toks sustabdymas, likvidavimas arba uždarymas yra pagrįstas ir tinkamai pateisintas – tokiu atveju tarpuskaitos paslaugų teikėjas paprašius raštu nurodo klientui to priežastis.
- 7.3. Klientui ne vėliau kaip prieš šešis mėnesius, nebent yra pagrįstas ir tinkamai pateisintas trumpesnis pranešimo laikotarpis, pranešama informacija apie:
- a) tarpuskaitos paslaugų teikimo sutarties nutraukimą;
 - b) bet kokį svarbų sąlygų, kuriomis teikiama tarpuskaitos paslauga, pakeitimą.
-